

Handläggare
Thérèse Salomon
Telefon: 08-508 08 079

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd

Underlag för budget 2021 med inriktning 2022 och 2023 för Kungsholmens stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förslaget till underlag för budget 2021 med inriktning för 2022 och 2023 och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	4
1.1 En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	4
1.2 En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	4
1.3 En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	5
2 Nämndens verksamhetsområde.....	5
2.1 Förskoleverksamhet.....	9
2.2 Verksamhet för barn, kultur och fritid.....	11
2.3 Äldreomsorg.....	12
2.4 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning.....	14
2.5 Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri.....	15
2.6 Stadsmiljöverksamhet.....	18
2.7 Ekonomiskt bistånd.....	19
2.8 Arbetsmarknadsåtgärder.....	20
3 Sammanfattande ekonomisk analys.....	21
3.1 Drift.....	21
3.2 Investeringar.....	25
4 Lokalförsörjningsplan.....	25
4.1 Inledning.....	25
4.2 Pedagogisk verksamhet.....	25
4.2.1 Nuläge 31 januari 2020.....	25
4.2.2 Planering av lokaler för år 2021-2030 (första planeringsperioden).....	26
4.2.3 Långsiktig planering av behovet av lokaler mellan år 2031-2040 (andra planeringsperioden).....	26
4.2.4 Enskilt driven förskola eller fristående skola.....	26
4.3 Annan kommunal verksamhet.....	27
4.3.1 Nuläge 31 januari 2020.....	27
4.3.2 Lokalbehov för annan kommunal verksamhet.....	27
4.4 Övrigt.....	27
4.4.1 Bedömd hyreskostnadsutveckling.....	27
4.4.2 Samverkan.....	28

Bilagor

Bilaga 1: SDN08 2021-2023

Bilaga 2: Redovisning av klimatinvesteringar 2021-2023

Bilaga 3: Investeringsönskemål 2021-2023

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Hantering, prioritering och planering för utveckling och konsekvenserna av coronavirusjukdomen covid-19 pågår. I Underlag för budget 2021 med inriktning 2022 och 2023 ska nämnden beskriva och analysera de kommande årens utveckling samt konsekvenserna för staden.

Vid upprättande av ärendet var utvecklingen av covid-19 inte lika alarmerade som den är för närvarande. Det är i dagsläget omöjligt att se konsekvenserna på tre års sikt och det är viktigt att ärendet läses med det perspektivet. Det står klart att den pågående krisen kommer att få omfattande konsekvenser såväl för människor och verksamhet som för ekonomi och samhällsutvecklingen i övrigt.

1.1 En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

- Inom förskolan utveckla arbetet med undervisningen utifrån den reviderade läroplanen och aktuell forskning
- Utveckla arbetet med rörelse och lek inom förskolan
- Förstärka och utveckla kommunikationen med vårdnadshavarna
- Utveckla familjecentral Fridhemsplan, i samverkan med norra innerstadens stadsdelsförvaltningar
- Se över möjlig utökning av fritidsgården Kuggens verksamhet
- Generell kvalitetshöjning i verksamheterna för funktionsnedsättning genom användande av metoderna arbetsplatslärande och pedagogisk plattform
- Innehållsmässig profilering och ökat användande av olika digitala verktyg och välfärdsteknik inom den dagliga verksamheten
- Inom äldreomsorgen utveckla arbetssätt och social verksamhet för att förebygga ensamhet, psykisk ohälsa och missbruk
- Fortsatta insatser kring kost och nutrition i förebyggande syfte inom äldreomsorgen
- Samverkan med Region Stockholm, i och med ny utskrivningslag samt för att stärka den enskildes rätt till en sammanhållen vård
- Utveckla arbetet med egen öppenvård inom vuxenvården
- Utöka insatserna till personer i osäkra boendeförhållanden och i det vräkningsförebyggande arbetet
- Framtagande av en lokal samverkansmodell för den myndighetsgemensamma samverkan kring personer som saknar sjukpenninggrundande inkomst
- Genomföra trygghets-, säkerhets- och tillgänglighetsåtgärder
- Utveckla arbetet med civilt försvar och stärka arbetet med krisberedskap och beredskapsplanering
- Höja kunskapen och förståelsen om informationssäkerhet
- Utveckla implementeringen av dataskyddsförordningen

1.2 En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

- Öka samarbetet med företagare och civilsamhället
- Öka medarbetarnas kunskaper kring resurshushållning, energieffektivitet och klimatanpassning

- Samverka med andra förvaltningar i strategiska park- och stadsmiljöfrågor
- Synliggör och förstärk ekosystemtjänsterna i parker och grönområden
- Tillvarata och öka parkernas kapacitet att omhänderta dagvatten
- Beakta tillgänglighet i varje parkupprustning

1.3 En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

- Utveckla och skapa förutsättningar för ett mer närvarande ledarskap
- Arbeta strategiskt med kompetensförsörjning
- Fortsatt stärka den sociala och organisatoriska arbetsmiljön
- Ta fram arbetssätt som skapar förutsättningar för innovations- och förnyelsearbete
- Samverka med stadsdelsförvaltningarna i innerstaden kring rehabilitering, arbetsmiljö och kompetensbaserad rekrytering
- Strategiska insatser för att minska sjukfrånvaron
- Effektivisera lokalutnyttjandet
- Analys och åtgärder för de verksamhetsområden som står inför ekonomisk utmaning

2 Nämndens verksamhetsområde

Befolkningsprognosen är ett viktigt verktyg för planering och anpassning av verksamheterna. Under planperioden beräknas totalt ingen större förändring. Inom åldersspannet 65- 84 år sker en ökning medan åldersspannet 20-64 år och 1-5 år minskar. Närmare planering av konsekvenserna av utvecklingen beskrivs under respektive verksamhetsområde.

Ålder	2020	2021	2022	2023
0 år	1 056	1 066	1 055	1 065
1 till 5 år	3 511	3 470	3 407	3 431
6 till 19	6 904	7 028	7 071	7 175
20 till 64	48 108	47 942	47 473	47 736
65 till 84	10 673	10 974	11 248	11 564
85 uppåt	1 455	1 460	1 508	1 539
Totalt	71 707	71 940	71 762	72 510

Trygghet

Stockholm har under de senaste åren upplevt en ökning av grovt dödligt våld och antalet brott som anmäls totalt i staden ökar. Förändringen i samhället medför effekter som ökad oro att utsättas för brott vilket också visade sig i senaste trygghetsmätningen. På Kungsholmen upplever dock en majoritet av invånarna att stadsdelen är trygg att bo i. Även om oron för att utsättas för brott är hög visar statistiskt från Lokalpolisområde City att andelen anmälda brott minskar inom stadsdelsområdet, förutom en viss ökning av ungdomsrån i cityområdet.

Att öka invånarnas upplevelse av trygghet är ett prioriterat område. En stor del av det brottsförebyggande arbetet sker i samverkan med föreningslivet, polisen, ordningsvakter, andra myndigheter och civilsamhället. Det offentliga rummet är demokratiska mötesplatser där alla ska kunna ta del av stadsdelsområdets information och utbud. Det är viktigt att det offentliga rummet upplevs som en trygg mötesplats och tillgänglighet beaktas i varje

parkupprustning. Åtgärder för att för att stärka tryggheten kring specifika platser och situationell prevention kommer att intensifieras. Stadens modell för platssamverkan kommer ge stöd i arbetet med det långsiktiga målet om att skapa förutsättningar för en ökad tillit, trygghet och social kontakt mellan människor i området.

Att ge medborgarna möjlighet att odla eller sköta en plantering i allmän park är ett sätt att skapa delaktighet, trygghet och social hållbarhet. Arbetet med stadsodling och brukarmedverkan bör samordnas, tydliggöras och tillföras resurser så att det kan utvecklas långsiktigt och hållbart.

Övriga sociala preventiva insatser handlar om att fortsätta samverkan mellan socialtjänst, skola, polis (SSP). Vårdnadshavarna har stor betydelse i det förebyggande arbetet med barn och unga och vi ser idag en stor efterfrågan på föräldrastödsutbildningar. För förvaltningen kommer det under planperioden bli viktigt att intensifiera arbetet för att de föräldrar som vill ska få anpassat föräldrastöd.

Förekomsten av våldsbejakande extremism är låg på Kungsholmen. Det är samtidigt ett gemensamt ansvar i staden att stärka kunskaperna för att på ett tidigt stadie upptäcka riskbeteenden och områden. Planeringen för arbetet uppdateras årligen genom den lokala handlingsplanen och med fortsatt stöd från stadsledningskontoret.

Säkerhet

Förvaltningen har under 2020 deltagit i de utbildningar staden och försvarshögskolan erbjudit inom totalförsvar med fokus på civilt försvar. Frågan om civilt försvar är högt prioriterad i staden och förvaltningen behöver under planperioden säkerställa att information och kunskap sprids inom förvaltningen. Arbetet handlar till stor del om att öka kunskap och förståelse för vad som behöver göras i händelse av höjd beredskap eller krig för att nå målet att skydda civilbefolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och lämna stöd till Försvarsmakten. Planerade åtgärder under planperioden fokuserar på kunskap och utbildning internt inom förvaltningen, att stärka arbetet med krisberedskap och beredskapsplanering samt utreda eventuell krigsplacering av anställda. Externt behöver samverkan med civilsamhället utvecklas. Identifierade behov centralt ifrån handlar om fortsatt vägledning i arbetet med civilt försvar och med särskilt fokus på samsyn kring samverkansfrågor.

Information är en av stadens viktigaste resurser samtidigt som IT är en förutsättning för verksamheterna. Informationssäkerhet handlar om de åtgärder som vidtas för att hindra att information läcker ut, förvanskas eller förstörs och för att informationen ska vara tillgänglig när den behövs. Förvaltningen behöver ständigt arbeta för att minska sannolikheten för, eller konsekvenserna av, uppkomna eller identifierade hot mot den information vi är skyldig att skydda. Planerade åtgärder under planperioden är att fortsätta arbetet med att höja kunskapen och förståelsen för informationssäkerhetsarbetet i hela organisationen. Identifierade behov centralt ifrån berör fortsatt vägledning och samsyn i staden, särskilt när det gäller informationsklassificering. De flesta system som används förvaltas centralt. Förvaltningarna som är informationsägare behöver ha en nära samverkan med respektive systemförvaltare för att klassificeringen ska vara robust och hålla god kvalitet.

Arbetet med att implementera dataskyddsförordningen behöver utvecklas. Förvaltningen efterfrågar ett aktivt stöd från staden centralt med styrning och uppföljning.

Trygghets- och säkerhetsarbetet bidrar främst till att uppfylla målen i Agenda 2030 11:

Hållbara städer och samhällen samt mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen.

Vägen till arbete och försörjning

Förvaltning ser att en växande grupp i behov av arbetsmarknadsåtgärder är nyanlända som lämnat etableringsfasen och ännu inte är självförsörjande. Förvaltningen arbetar med att stärka ungdomars etablering i samhället med fokus på bostad och försörjning. Samverkan med Jobbtorg och Arbetsmarknadsförvaltningen är avgörande i detta arbete.

Ett arbete med att ta fram en lokal samverkansmodell för den myndighetsgemensamma samverkan kring personer som saknar sjukpenninggrundande inkomst pågår inom samordningsförbundet Finsam Stockholm. Förvaltningen kommer att intensifiera arbetet med att stödja personer med OSA-anställning (offentligt skyddat arbete) att komma vidare till annan anställningsform.

Kopplat till Agenda 2030 bidrar insatserna främst till att uppfylla målen 1: Ingen fattigdom, mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt samt mål 10: Minskad ojämlikhet.

Näringslivsfrämjande arbete och näringslivssamverkan

För att utveckla stadsdelsområdet strävar förvaltningen efter att öka samarbetet med fastighetsägare, näringsidkare och aktörer i civilsamhället. Samverkan sker i de regelbundna samverkansmötena med Kungsholmens fastighetsägar- och företagarföreningar och inom trygghets- och säkerhetsrådet. I enlighet med stadens näringslivspolicy inriktas förvaltningens åtgärder på att förenkla för företagare och bibehålla och utveckla tryggheten i stadsdelsområdet.

Ett engagerat civilsamhälle med olika typer av föreningar och sammanslutningar är viktigt för ett levande stadsdelsområde. I budget varje år reserveras medel för bidrag till föreningar. Bidrag kan sökas för projekt som stödjer eller kompletterar stadsdelsnämndens egna verksamheter. Normalt inkommer ett tiotal ansökningar. Den stora majoriteten av de idéer om projekt som redovisas riktar sig till äldre. Förvaltningen kommer att försöka bredda informationen för att få in ansökningar om projekt riktade också till andra målgrupper, till exempel ungdomar eller personer som är socialt utsatta. Samarbetet bidrar främst till mål 11 i Agenda 2030: Hållbara städer och samhällen.

Kompetensförsörjning, med särskilt fokus på ledarskap, hälsa, medarbetarnas kompetens samt eventuella omställningsbehov

Under planperioden behöver förvaltningen fokusera på det långsiktiga och strategiska kompetensförsörjningsarbetet. Förvaltningen behöver attrahera, anställa och behålla medarbetare med rätt kompetens samtidigt som god kvalitet ska upprätthållas samt vidareutvecklas. Förvaltningen har 1 140 tillsvidareanställda medarbetare. Under 2020 kommer 154 av dessa att bli 62 år eller äldre, vilket innebär att cirka 13 procent kommer att gå i pension under den kommande 6-års perioden. Personalrörligheten varierar över åren, men det har funnits ett stadigvarande behov av att rekrytera inom förskolan. Kommunfullmäktiges minskning av målvärdet för andelen förskollärare från 41 procent till 33 procent kommer troligen innebära en mindre personalrörlighet inom staden och gynnar därmed kontinuiteten för barnen. Fokus de kommande åren blir att behålla och utveckla förskollärare och barnskötare istället för att nyrekrytera.

Med anledning av den kommande ökningen av antalet äldre krävs en god planering för rekrytering och kompetensutveckling. För att fylla behoven inom samtliga personalkategorier

fortsätter samarbetet med skolorna kring att ta emot studerande för praktik. Tidigare års stora svårigheter att rekrytera vissa yrkesgrupper har mattats av, exempelvis har rekryteringsläget för socialsekreterare och biståndshandläggare förbättrats vilket visat sig i rekrytering då utbudet av erfarna handläggare har ökat.

Ett närvarande ledarskap är en viktig framgångsfaktor för att säkra kompetensförsörjningen och främja arbetsmiljön. Inom främst förskola och äldreomsorg är enheterna relativt stora och enhetscheferna har ansvar för ett stort antal medarbetare. För att ge bättre förutsättningar för ett närvarande ledarskap förstärktes ledningsorganisationen inom förskolan och inom servicehusenheterna under 2019. Fortsatta insatser för att stärka ledarskapet sker genom regelbunden förvaltningsintern- och stadsövergripande utbildning, handledning och coaching.

Förvaltningen fortsätter samverka mellan HR-funktionerna i innerstadsdelarna och möjliggör på så sätt ett effektivare arbete där förvaltningarna dels kan utbyta erfarenheter och kunskap och dels erbjuda ett bättre stöd till chefer till exempel genom gemensamma chefsutbildningar.

Den totala sjukfrånvaron har de senaste året ökat trots kontinuerligt arbete. Ohälsan finns främst inom utförarverksamheter och befattningar så som barnskötare, förskollärare, undersköterskor och vårdare. Förvaltningen arbetar för att stoppa inflödet av längre sjukskrivningar och minska den totala sjukfrånvaron med stöd av avdelningsspecifika handlingsplaner. Under planperioden prioriteras arbetet med att förbättra arbetsmiljön och att skapa innovativa och utvecklande miljöer. För att stärka och utveckla arbetsmiljön är handlingsplanerna för barnskötare, förskollärare, socialsekreterare och biståndshandläggare fortsatt viktiga. Stadens personalpolicy går i linje med mål 5: Jämställdhet mål, 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, samt mål 10: Minskad ojämlikhet.

Effektiv lokalförsörjning

Översyn av lokalbeståndet med hänsyn till geografiska och ekonomiska behov sker kontinuerligt. Vid minskande behov av mer varaktig karaktär avvecklas lokaler baserat på funktionalitet och lokalkostnad. Inom stadsdelsområdet planeras för byggnationen av nya bostäder i Stadshagen, Kristineberg och på Lilla Essingen. För att säkra tillgången och möta behoven av nya förskolor samarbetar förvaltningen med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret redan när markanvisning sker och när exploateringsavtal skrivs med olika byggherrar. Utvecklingen i dessa områden följs noggrant och i nära samarbete med andra förvaltningar.

Innovation och effektiva arbetssätt

Teknikutvecklingen och digitaliseringen kommer innebära ökade möjligheter för kommunala verksamheter att effektiviseras och på så sätt kunna möta flertalet av de välfärdsutmaningar som väntar de närmaste åren. I syfte att främja innovativa lösningar har förvaltningen tillsatt en intern arbetsgrupp med representanter från förvaltningens olika avdelningar. Gruppen kommer att fokusera på omvärldsbevakning, fånga upp goda exempel från andra verksamheter och uppmuntra förvaltningens medarbetare att samverka och komma på nya idéer. Gruppen kommer även att ta fram ett arbetssätt som skapar förutsättningar för förvaltningens innovations- och förnyelsearbete på sikt. Arbetet bidrar främst till mål 9 i Agenda 2030, Hållbar industri, innovationer och infrastruktur men innovationer som verktyg ska bidra till att uppfylla flera av de globala målen.

Under de närmaste åren kommer socialtjänstens och äldreomsorgens verksamheter att införa ett nytt verksamhetssystem, Esset som innebär nya och förändrade arbetssätt. Inledningsvis krävs vissa resurser från förvaltningen men på sikt gynnas såväl medarbetare som medborgare.

Klimat

En stor del av planarbetet framöver handlar om kunskapshöjande insatser för en ökad medvetenhet med fokus på resurshushållning, energieffektivitet och klimatanpassning. Förvaltningen bidrar genom klokare konsumtion, minskat matavfall, matavfallsåtervinning, recirkulering och återvinning av material.

Under planperioden vill förvaltningen förstärka ekosystemtjänsterna i parker och grönområden. För att möta kommande klimatförändringar är det viktigt att tillvarata och öka parkernas kapacitet att omhänderta dagvatten. Förvaltningen behöver även kunskap om växtmaterial som är motståndskraftigt mot torka.

Klimat- och miljöarbetet bidrar till flera mål i Agenda 2030, främst mål 6: rent vatten och sanitet för alla, 11: hållbara städer och samhällen, 12: Hållbar konsumtion och produktion, 13: Bekämpa klimatförändringarna, samt mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald.

Jämställdhet och barnrättsperspektiv

Förvaltningen genomför jämställdhetsanalyser i beslutsärenden och arbetar med ett barn- och jämställdhetsperspektiv vid anläggning av nya samt upprustning av befintliga parker. En fortsatt jämställdhetsutmaning är arbetet mot våld i nära relationer. För att motverka att mäns våld mot kvinnor uppstår behöver förvaltningens förebyggande arbete fortsätta genom att öka kunskapen om normer och maskulinitet. Under planperioden ska implementeringen av barnkonventionen följas upp.

Kopplat till Agenda 2030, bidrar arbetet främst till att uppfylla mål 5: Jämställdhet och mål 10: Minskad ojämlikhet.

2.1 Förskoleverksamhet

Förskolans uppdrag handlar om att dagligen skapa de bästa förutsättningar för att ge alla barn en god omsorg och möjlighet till undervisning och lärande i en trygg miljö. Det ligger i linje med mål 4 i Agenda 2030: God utbildning för alla.

De kommunala förskolorna på Kungsholmen har en god kvalitet vilket bekräftas i förskoleundersökningen, medarbetarenkäten och andra uppföljningar. Det finns dock skillnader i kvaliteten mellan förskolorna vilket gör att en likvärdig förskola inte nås fullt ut. Variationen mellan förskolorna har minskat. Förskolorna beskriver att de viktigaste orsakerna till skillnader i kvalitet är varierad kompetens, stabilitet i personalgrupper, sjukfrånvaro och tillgången till utbildad personal.

Samarbetet, kommunikationen och organisationen i vardagsarbetet är avgörande för en hög kvalitet på förskolorna. Förvaltningen ser att förskolor som har en lägre kvalitet har brister i vardagsarbetet som bland annat beror på en hög personalomsättning, hög sjukfrånvaro och ledarskapet. Förvaltningen kommer därför att genomföra riktade insatser för förskolor med lägre resultat under planperioden för att nå en större likvärdighet.

För att öka likvärdighet och kvalitet fortsätter förskolorna att arbeta med kompetensutveckling, kollegialt lärande och i gemensamma nätverk. Rektorer kommer kontinuerligt att följa och återkoppla arbetslagens arbete i det pedagogiska verktyget för att hela tiden ha en nulägesbild av kvaliteten i utbildningen.

Enheterna ser att ett mer verksamhetsnära ledarskap behövs för att öka kvaliteten och förbättra arbetsmiljön. Förvaltningen har därför skapat förutsättningar för ett närmare ledarskap med ytterligare en biträdande rektorstjänst i varje enhet. Effekten av denna förändring följs upp de kommande åren.

Förvaltningens gemensamma verktyg för att arbeta med plan mot diskriminering och kränkande behandling har bidragit till att varje förskola har konkreta åtgärder för hur de ska arbeta med jämställdhet. Förvaltningen och förskolorna ska utveckla arbetet med barns rättigheter under planperioden utifrån barnkonventionen och stadens program för barns rättigheter.

Kommunikationen med vårdnadshavarna utvecklas under de kommande åren genom att förskolorna under 2020 börjar publicera information i Skolplattformen och fortsätter att publicera på Facebook. Förvaltningen kommer att följa upp hur kommunikationen utvecklas i dessa kanaler utifrån den publiceringsstrategi som tagits fram.

Antalet barn i förskoleåldern minskar ytterligare något fram till 2023 för att sedan öka.

Barn 1-5 år	2020	2023	2028
Totalt	3511	3431	4015
Kommunal regi	1861	1819	2128
Fristående	1650	1612	1887

Utvecklingen ser olika ut i delområdena på Kungsholmen beroende nybyggnation av bostäder. Det innebär att förvaltningen kommer att avveckla förskolor där barnantalet går ner under planperioden samtidigt som det pågår projektering av nya förskolor i andra områden där det byggs nya bostäder.

Under planperioden kommer förvaltningen och förskolorna att arbeta för att få ut en större effekt av de digitala verktyg som införts de senaste åren, det gäller både införandet av Skolplattformen och GS:IT 2.0. De kostnader som införandet inneburit behöver omsättas i en högre kvalitet för barn och vårdnadshavare.

Kompetensförsörjning

Kommunfullmäktiges minskning av målvärdet för andelen förskollärare från 41 procent till 33 procent innebär att fokus de kommande åren blir att behålla och utveckla förskollärare och barnskötare istället för att nyrekrytera. Det kommer troligen innebära en mindre personalrörlighet inom staden och gynnar därmed kontinuiteten för barnen.

För att öka likvärdigheten mellan förskolorna kommer förvaltningen att följa upp att det finns legitimerade förskollärare som ansvarar för undervisningen i varje barngrupp och att alla barnskötare har en pedagogisk grundutbildning. Förvaltningen genomför olika kompetensutvecklingsinsatser för att höja och anpassa kompetensen för förskollärare och barnskötare inom stadsdelsområdet. Förvaltningen vill också peka på vikten av att sådan kompetensutveckling stöds av staden centralt.

Rektorerna och förvaltningen prioriterar arbetet med sjukfrånvaron på de förskolor där den är hög utifrån statistiska underlag, riktade insatser och en prioritering av snabb rehabilitering och återgång till arbetet. Med utgångspunkt från handlingsplanen för barnskötare och förskollärares arbetsituation arbetar förvaltningen vidare med olika aktiviteter för att ge medarbetarna bättre förutsättningar.

Prioriteringar

- Utveckla arbetet med undervisningen i förskolan utifrån den reviderade läroplanen och aktuell forskning
- Utveckla arbetet med rörelse och lek
- Behålla förskollärare och barnskötare och utveckla deras kompetens
- Utveckla arbetet med digitala verktyg i det pedagogiska arbetet och för att underlätta administration och dokumentation
- Utveckla ett mer nära ledarskap
- Förstärka och utveckla kommunikationen med vårdnadshavarna
- Effektivisera lokalutnyttjandet och anpassa det utifrån minskning eller ökning av förskolebarn i olika delområden

2.2 Verksamhet för barn, kultur och fritid

Tidiga sociala insatser har avgörande betydelse för ett barns utveckling. En meningsfull fritid är en viktig skyddsfaktor för barn och unga i syfte att motverka utanförskap och förebygga kriminalitet. Förvaltningen har en fritidsgård, Kuggen, som behöver anpassas och möta behoven bland unga. Under planperioden kommer ett arbete med att se över möjligheten till utökade öppettider för att fånga upp eventuella behov bland stadsdelens ungdomar och förekomma dessa innan de blir aktuella inom socialtjänsten. Detta skulle i förlängningen innebära en ekonomisk vinning för stadsdelen och vara ett effektivt sätt att använda våra resurser.

Den psykiska ohälsan bland barn och unga fortsätter att öka, vilket är ett bekymmer. Det förebyggande arbetet sker idag på skolan i form av olika typer av utbildningsserier, bland annat Respekt och självrespekt (ROS) och information om alkohol och droger. Resultat från senaste stockholmsenkäten visar också att användningen av alkohol och tobak fortsätter att sjunka i Stockholms stad. Inom innerstadsstadsdelarna är dock användningen högre än genomsnittet. Användningen av cannabis har ökat sedan senaste mätningen. En ökad liberal syn på cannabis kan komma att innebära att fler ungdomar kommer att testa och bruka cannabis. Förvaltningen kommer att fortsätta erbjuda skolorna att ta del av föreläsning om cannabis samt att erbjuda stöd till skolorna i form av utbildningsmaterialet Koll på cannabis. Det preventiva arbetet enligt stadens program för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (ANDT) blir viktigt för alla verksamhetsområden i förvaltningen och i enlighet med Agenda 2030, mål 3: God hälsa och välbefinnande.

Vårdnadshavarna har stor betydelse i det förebyggande arbetet med barn och unga. Föräldrastöd där föräldrar får verktyg i att stärka banden och relationen med sina barn, är en metod som förväntas stärka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer. Förvaltningen har tillsammans med andra stadsdelsförvaltningar och Region Stockholm skrivit på en

avsiktsförklaring för att se över möjligheten att gemensamt starta upp Familjecentral Fridhemsplan. Familjecentralen syftar till att kunna erbjuda tidiga och samordnade insatser till alla föräldrar och ska verka för att förebygga ett senare behov av mer omfattande insatser. Avsiktsförklaringen avser 2020 och syftar till att undersöka möjligheten att kunna erbjuda föräldrastöd i digital form. På sikt förväntas detta bidra till att alla barn och unga ska kunna växa upp med goda uppväxtvillkor.

Välutvecklade preventiva insatser så som öppen föräldrastödmottagning ska genom att stärka föräldrarna i sitt föräldraskap bidra till att på sikt minska antalet familjer som behöver ha kontakt med socialtjänsten.

Prioriteringar

- Utveckla familjecentral Fridhemsplan, i samverkan med norra innerstadens stadsdelsförvaltningar
- Se över möjlig utökning av fritidsgården Kuggens verksamhet

2.3 Äldreomsorg

Befolkningsprognosen för Kungsholmens stadsdelsområde visar att antalet äldre förväntas öka med 1 975 personer fram till och med år 2023. Den prognosticerade ökningen från år 2023, som tidigare konstaterats, har nu fått genomslag. Ökningen fortsätter fram till 2028 och därmed även andelen äldre som kommer att behöva olika insatser från äldreomsorgen.

Alder	2020	2023	2028
65-84	10 673	11 564	12 752
85-	1 455	1 539	2 003
Totalt	11 128	13 103	14 755

Medellivslängden ökar och äldre lever ett friskare liv allt längre. Från 85 års ålder ökar behovet av omsorg och hälso- och sjukvård vilket ställer krav på samverkan mellan huvudmännen för en effektiv och kvalitativ omsorg. Det finns anledning att bevaka individens rätt till samordnad individuell plan både vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård och i andra sammanhang. Förvaltningen fortsätter arbetet med att bibehålla och utveckla samverkan med Region Stockholm. För att säkerställa samverkan bör Stockholms stad på sikt arbeta för kommunalisering av hemsjukvården. Insatsen Tryggt mottagande i hemmet fungerar som en viktig länk mellan den enskilde och olika samarbetspartners och insatsen bör permanentas. Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård innebär att från och med 1 november 2021 kommer kommunens betalningsansvar inträda efter 1,3 kalenderdagar. Lagen gäller även särskilt boende vilket innebär att organisationen av fysioterapeuter och arbetsterapeuter behöver ses över då dessas kompetens kommer att behövas även helger.

Den ökande medellivslängden innebär också att fler äldre drabbas av demenssjukdom. Förvaltningen kan se behov av en ökad kompetens inom demensområdet. En satsning kan vara att anställa en demenssjuksköterska som kan ge stöd, utbildning och handledning både till beställar- och utförarverksamheterna.

Av Stockholms stads riktlinjer framgår att servicehus inte är lämpligt för personer med aktivt

pågående missbruk, hemlösa eller personer med påtagliga beteendemässiga och psykiska symtom. Inom Kungsholmens stadsdelsområde finns två servicehus och trots den tydliga målgruppsbeskrivningen beviljas personer med ovanstående problematik servicehuslägenhet. Geropsykiatrisk enhet vid vård- och omsorgsboende är inte heller rätt boendeform för målgruppen. De har oftast inte behov av heldygnssomsorg. Det som behövs är olika former av stödboenden utifrån den enskildes individuella behov. I dagsläget finns inte tillräckligt med sådana platser i Stockholm.

Stadens brukarundersökning inom hemtjänst har under flera år visat på att upplevelsen av ensamhet är hög. Flera förebyggande insatser är viktiga för att bryta upplevelsen av ensamhet och förebygga psykisk ohälsa och missbruk. Mötesplatser för äldre kan skapa social gemenskap och bidra till goda matvanor, fysisk träning och friskvård. Förvaltningen ser behov av ytterligare en mötesplats i den västra delen av stadsdelsområdet. Digital teknik är ytterligare ett verktyg för att öka den sociala delaktigheten för äldre. En del i det förebyggande arbetet och för att de äldre ska bibehålla en god hälsa och att förebygga behov av särskilt boende är kosten och den kommunala dietisten bör få en mer framträdande roll.

Sedan några år tillbaka ingår en halvdagsutbildning om att åldras med hiv i alla undersköterskeutbildningar som staden anordnar för personal inom äldreomsorgen i egen regi. Det finns en oro inom gruppen äldre med hiv beträffande risken att de inte blir respektfullt bemötta inom vården och äldreomsorgen vilket starkt påverkar upplevelsen av livskvalitet. Det är viktigt att öka kunskapen kring hiv hos alla personalkategorier och att fortsatt följa upp att personalen har tillräcklig kompetens och kunskap som hålls levande i det dagliga arbetet.

I takt med att medellivslängden ökar förväntas även andelen sammanboende öka. Stöd till anhöriga är en viktig insats. I linje med Agenda 2030 mål 5: Jämställdhet, ska en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet eftersträvas och kvinnor och män som vårdar eller stödjer närstående förväntas ha en god hälsa och uppleva trygghet. Det ställer krav på ett välfungerande anhörigstöd inom både beställar- och utförarorganisationen. Anhörigkonsulenten har en viktig strategisk roll och anhörigstödet behöver utvecklas och förstärkas under planperioden.

Eventuella kostnadsökningar kan förväntas som en följd av lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Detta behöver bevakas liksom den ökande andelen äldre i befolkning som kommer att behöva olika insatser från äldreomsorgen. Förvaltningen ska undersöka möjligheten att anställa en demenssjuksköterska för att ge stöd, handledning och utbildning till personal och chefer.

Kompetensförsörjning

Med anledning av den kommande ökningen av antalet äldre krävs en god planering för rekrytering och kompetensutveckling. För att fylla behoven inom samtliga personalkategorier fortsätter samarbetet med skolorna kring att ta emot studerande för praktik. För att upprätthålla en verksamhet av god kvalitet behövs stabilitet och kontinuitet framför allt när det gäller legitimerad personal samt chefer. Lika viktigt är ett nära ledarskap vilket är svårt att uppfylla med äldreomsorgens stora personalgrupper.

Prioriteringar

- Utveckla arbetssätt och social verksamhet för att förebygga ensamhet, psykisk ohälsa och missbruk

- Samverka med Region Stockholm för att säkra den enskildes rätt till en god vård och omsorg
- Genomföra åtgärder i kompetensförsörjningsplanen
- Se över möjligheten att anställa en demenssjuusköterska
- Fortsätta insatser kring kost och nutrition i förebyggande syfte.
- Bevaka ett eventuellt utökat behov av fysioterapeuter och arbetsterapeuter med anledning av Lagen om utskrivning från slutna hälso- och sjukvård då kompetensen även kan komma att efterfrågas under helger

2.4 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Befolkningsprognosen för Kungsholmens stadsdelsområde visar att antalet barn i åldern 6-19 beräknas öka med 275 personer fram till och med år 2023 medan antalet personer i åldrarna 19-64 istället väntas minska med 372 personer. Sammantaget förväntas detta inte ge någon större effekt på verksamhetsområdet.

Den statliga utredningen Översyn av insatser enligt LSS, SOU 2018:88, föreslår tre nya LSS-insatser; personlig service och boendestöd, personligt stöd till barn och förebyggande pedagogiskt stöd. Utredningen föreslår också att staten ska ha hela ansvaret för insatsen personlig assistans, att personlig assistans ersätts med andra insatser för barn under 16 år, att ledsagarservice ska bli en del av insatsen personlig service och boendestöd och att de tre grupper som ingår i LSS personkretsar ska finnas kvar. Utredningen beräknar att kommunernas kostnader ökar med mellan 300 miljoner och 400 miljoner kronor om året med de föreslagna ändringarna. Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Regeringen föreslår, i Prop. 2019/20:92, att hjälp med andning och sondmatning ska kunna ge rätt till personlig assistans enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), detta oavsett hjälpens karaktär. Då förslaget skulle medföra ökade kostnader för förvaltningen behöver verksamheterna ha god framförhållning för att erbjuda rätt insatser. Samverkan med andra stadsdelsförvaltningar och Regionen ska prioriteras.

Yngre brukare, deras anhöriga och legala företrädare har stora krav när det gäller att ta del av samhällets utbud. Detta i sin tur ställer krav på att verksamheterna är flexibla och kan anpassa sig till den ändrade efterfrågan. Yngre brukare ställer krav på kunskaper om digitala verktyg hos personalen vilket kräver förändrade arbetsätt och en spridning i åldersstrukturen hos medarbetarna. Den dagliga verksamheten kommer att öka användandet av olika digitala verktyg och välfärdsteknik och även profilera sig innehållsmässigt under planperioden.

Det kvalitetssäkringsarbete som pågått på utförarverksamheterna inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning fortsätter under perioden. Verksamhetsområdet verkar för att alla människor blir inkluderade vilket går i linje med Agenda 2030, mål 10: Minskad ojämlikhet.

Antalet samordnade individuella planer (SIP) ska öka i barnärenden för att få en nödvändig samverkan kring stöd- och behandlingsinsatser.

Resurskrävande placeringar utanför LOV måste göras i vissa ärenden, då boenden med erforderlig kompetens inte finns att tillgå i valfrihetssystemet. Förvaltningen ser en ökning av komplexare ärenden som exempelvis neuropsykiatriska diagnoser med psykiatriska tilläggsdiagnoser. Dessa placeringar ersätts inte till fullo av nuvarande ersättningsystem.

Under planperioden behöver denna typ av placeringsformer skapas inom LOV för att minska de negativa ekonomiska effekterna.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen är en fortsatt utmaning då det saknas en gemensam basutbildning för utförare inom funktionsnedsättningsområdet. Förvaltningen kommer att arbeta med det pedagogiska ramverket, ett strukturerat program för att utbilda personal inom funktionsnedsättningsområdet med målet att få en högre kvalitet i verksamheterna.

Prioriteringar

- Generell kvalitetshöjning i verksamheterna genom användande av metoderna arbetsplatslärande och pedagogisk plattform.
- Innehållsmässig profilering och ökat användande av olika digitala verktyg och välfärdsteknik inom den dagliga verksamheten
- Verksamhetsområdet har stora ekonomiska utmaningar som måste analyseras och åtgärdas under planperioden

2.5 Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Befolkningsprognosen för Kungsholmens stadsdelområde visar att antalet barn i åldern 6-19 beräknas öka med 275 personer fram till och med år 2023 medan antalet personer i åldrarna 19-64 istället minskar med 372 personer. Sammantaget förväntas detta inte ge någon större effekt på verksamhetsområdena.

Det pågår en översyn av socialtjänstlagen och socialtjänstens uppgifter. Förslaget till den nya socialtjänstlagen kommer troligtvis att presenteras i juni 2020. Av de uppgifter som framkommit har förvaltningen uppmärksammat att den kommande lagen kommer att ha ett ökat fokus på det förebyggande arbetet och mindre myndighetsutövning samt administration. Detta kommer innebära förändrade förutsättningar för såväl individ- och familjeomsorgen som äldreomsorgen. Under planperioden kommer förvaltningen särskilt uppmärksamma hur arbetet med den nya socialtjänstlagen fortskrider i syfte att vara väl förbered när den väl träder i kraft.

Barnkonventionen har blivit lag, vilket innebär att barn får ett starkare skydd juridiskt. Detta kommer ställa större krav på att förvaltningens verksamheter tar fram arbetsätt och metoder med fokus på att öka barns delaktighet och inflytande. Barnrättsperspektivet behöver genomsyra samtliga av förvaltningens verksamheter i såväl strategiska som individuella beslut. Som stöd i arbetet med att stärka barns rättigheter ska stadens program för barns rättigheter och inflytande användas.

Flera av målen i Agenda 2030 berör verksamhetsområdet, till exempel mål 3: god hälsa och välbefinnande, mål 5: Jämställdhet och mål 16: fredliga och inkluderande samhällen med särskilt fokus på att eliminera övergrepp, utnyttjande och alla former av våld mot barn.

Barn och unga

Antalet anmälningar som kommer in till förvaltningens familjeenhet är på samma stabila nivå som tidigare år. Främsta orsakerna till inkomna orosanmälningar rör barn som upplever relationskonflikter, missbruk och våld. För dessa barn och ungdomar behövs ett bearbetande

stöd finnas tillgängligt för att motverka ohälsa senare i livet. Det kommer även vara viktigt att hitta arbetssätt och metoder för att stötta föräldrar med egna svårigheter för att förebygga risken att deras barn själva utvecklar psykiskt ohälsa. Ett tidigt och samordnat stöd till familjer kan på sikt innebära en minskad kostnad i form av minskat behov av placering.

Målgruppen ungdomar med skolsociala problem är en fortsatt utmaning. Under 2020 kommer förvaltningen med hjälp av medel från Socialförvaltningen att tillsätta en skolsociolog som i nära samverkan med skolorna i stadsdelen ska arbeta för att stötta barn, ungdomar och deras föräldrar. Syftet är att öka barns möjligheter till att klara målen i skolan. Detta kommer dock kräva en långsiktig planering för resurser och förvaltningen behöver bereda möjligheten för att kunna fortsätta med denna form av samverkan under kommande år.

Antalet ensamkommande barn och ungdomar fortsätter att minska och flertalet av de ensamkommande ungdomarna kommer under de närmaste åren att fylla 18 år. För förvaltningen är utmaningen under de kommande åren att stötta dessa ungdomars etablering i samhället genom att erbjuda stöd till att hitta egen bostad samt komma ut i egen försörjning. Det senaste året har förvaltningen tagit emot fler ensamkommande kvotbarn som redan vid ankomst till Sverige har uppehållstillstånd och således uppbär samma rättigheter som alla andra invånare. Målgruppen kräver andra arbetssätt då de exempelvis inte är berättigade till god man utan ska ansöka om särskild förordnad vårdnadshavare. Prognosen för antalet ensamkommande kvotbarn under kommande åren är fortfarande osäker. Förvaltningen följer utvecklingen och anpassar sin verksamhet utifrån behovet.

Efterfrågan på föräldrastödsutbildningar är fortsatt stor och förvaltningen behöver intensifiera arbetet för att möta efterfrågan av olika former av föräldrastöd.

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck

En fortsatt jämställdhetsutmaning är arbetet mot våld i nära relationer. Antalet våldsutsatta som söker sig till socialtjänsten för stöd har under de senaste åren ökat. En fortsatt utmaning är att hitta vägar och möjligheter att nå ut till våldsutövare och ge dem stöd för att våldet ska upphöra. För att motverka att mäns våld mot kvinnor uppstår behöver förvaltningens förebyggande arbete fortsätta genom att öka kunskapen om normer och maskulinitet. Antalet ärenden som rör hedersrelaterat våld och förtryck är fortsatt låg. Förvaltningen behöver dock fortsatt säkerställa att kompetensen finns för att bemöta våldsutsatta och våldsutövare inom särskilt utsatta grupper.

Missbruk

Personer med ett hållbart boende lyckas minska sitt missbruk i större utsträckning än andra. Förvaltningen kommer därför att utöka insatserna för personer som inte har ett hållbart boende. Målsättningen är att andelen försökslägenheter som övergår till eget kontrakt ska öka samtidigt som antalet nätter på härbärgen minskar, under planperioden.

Socialtjänsten möter allt fler personer med komplexa vårdbehov, en kombination av missbruk och psykisk sjukdom/funktionsnedsättning. Det är en grupp som riskerar att fara illa och som i regel behöver ett sammanhållet stöd av flera myndigheter och vårdgivare. Samverkan med Region Stockholm är fortsatt nödvändigt för ett effektivt resursutnyttjande för båda huvudmännen.

Psykisk ohälsa bland vuxna och unga vuxna är ett ökande problem. Förvaltningen behöver i enlighet med stadens handlingsplan för suicid arbeta förebyggande samt med tidig upptäckt

tillsammans med hälso- och sjukvården.

Ungas missbruk av nya substanser, som exempelvis Tramadol, har ökat och förvaltningen måste höja kompetensen på detta område.

Socialpsykiatri

Från och med den 1 januari 2018 gäller Lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård (LUS). En överenskommelse och handlingsplan har tagits fram på regional nivå. Överenskommelsen reglerar kommunernas betalningsansvar samt frist dagar, det antal dagar som kommunen har till förfogande för planering innan betalningsansvar inträder. För den psykiatriska slutenvården sänks tiden från 30 dagar till 5 dagar från och med 1/1-2020 och vidare till 1,3 på några års sikt. Detta kommer troligtvis att innebära ökade kostnader för oplanerade placeringar. Nya arbetssätt måste tas fram tillsammans med Regionen.

Socialförvaltningen kommer att göra en målgruppsinventering inom verksamhetsområdet socialpsykiatri under 2020. Inventeringen kommer sedan att ligga till grund för förvaltningens fortsatta planering och verksamhetsutveckling.

Hemlöshet

Personer med ett hållbart boende lyckas minska sitt missbruk i större utsträckning än personer i osäkra boendeförhållanden. Förvaltningens behandlingsassistenter arbetar på uppdrag från socialsekreterarna för att ge utökade insatser till personer i osäkra boendeförhållanden. Genom att anställa fler behandlingsassistenter kan andelen försökslägenheter som övergår till eget kontrakt öka och antalet nätter på härbärgen och andra korttidsboenden minska.

Kompetensförsörjning

Att rekrytera erfarna socialsekreterare har länge varit en stor utmaning. Den höga personalrörligheten har stannat av under det senaste året. Förvaltningen har dock ett arbete att göra för att utveckla och behålla medarbetare i förvaltningen. Stockholm stads handlingsplan för socialsekreterare och biståndshandläggare utgör grunden för verksamhetens arbete med att utveckla och förbättra arbetsvillkoren för de anställda. Arbetsmiljöarbetet och arbetet med att minska sjukfrånvaron kommer att fortsätta utvecklas med ett särskilt fokus på den organisatoriska och sociala arbetsmiljön.

Prioriteringar

- Individ och familjeomsorgen står inför stora ekonomiska utmaningar som måste analyseras och åtgärdas under planperioden
- Samverkan med Region Stockholm, i och med ny utskrivningslag samt ökade behov för personer med komplexa vårdbehov
- Utökade insatser till personer i osäkra boendeförhållanden och i det vråkningsförebyggande arbetet
- Förvaltningen ska satsa mer på egen öppenvård för att minska på de externa placeringarna
- Under förutsättning att försöket med skolsocionomer faller väl ut är det viktigt att prioritera resurser för detta under planperioden

2.6 Stadsmiljöverksamhet

Parkanläggningarna i Kungsholmens stadsdelsområde har ett stort värde för alla i ett växande Stockholm. Höga krav ställs på skötsel och förnyelse av parkerna så att de blir långsiktigt hållbara för fler parkbesökare samtidigt som deras karaktärer och kulturhistoriska värden värnas.

Många förskolor och skolor använder parkerna eftersom de saknar eller har begränsad tillgång till egen gård. Det leder till ett ökat slitage på parker. För att tillgodose barnens behov av fysisk aktivitet bör krav ställas på tillräckligt stora gårdar när förskolor och skolor planeras.

Allt fler cyklar i staden idag istället för att ta bil eller kollektivtrafik. Ur ett miljö- och hälsoperspektiv är det mycket positivt, men det är viktigt att utbyggnaden av cykelbanor inte sker på bekostnad av värdefull parkmark.

Förvaltningen deltar i planeringen för nya och attraktiva bostäder och bra samhällsservice. De kommande åren är stadsutvecklingen i Stadshagen, Hornsbergs bussdepå i Kristineberg, området Primus på Lilla Essingen, kvarteret Ångtvätten på Stora Essingen samt kvarteret Tegelbruket på Fleminggatan i fokus. Stadsdelsnämndens verksamhetsbehov och tillgången till friytor är särskilt angelägna frågor. Vid planering av nya parker är det viktigt att stadsdelsförvaltningen kan säkerställa att de nya parkytorna är möjliga att sköta, både praktiskt och ekonomiskt.

För att alla ska kunna ta del av det offentliga rummet på lika villkor är trygghet viktigt. I den tätbebyggda staden där fler människor ska samsas på samma yta i parkerna uppstår ibland intressekonflikter som i sin tur kan leda till en ökad otrygghet. Stadsdelsförvaltningen samarbetar med trafikkontoret i arbetet med att genomföra trygghetsåtgärder i parker och grönområden, exempelvis förbättrad belysning och slyröjning.

Flera gröna gaturum i innerstaden är eftersatta. Trafikkontoret och stadsdelsförvaltningen har ett gemensamt ansvar för dessa där stadsdelsförvaltningen ansvarar för skötsel medan trafikkontoret står för investering. Stadsdelsförvaltningen efterlyser ett investeringsprogram för gatugröna miljöer. Dessa miljöer är viktiga utifrån såväl trygghet, vardagsliv, klimat, dagvattenperspektiv.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att skaffa sig fördjupad kunskap om miljömässigt och ekonomiskt hållbara material i parker och grönområden.

Ett förändrat klimat kommer bland annat innebära en ökad och alltmer intensiv nederbörd. Det förändrade klimatet kan också innebära perioder av torrare klimat. Vid parkupprustningar och planering av nya parker söks lösningar för att kunna ta hand om den ökade nederbörden. Förvaltningen skaffar sig också fördjupad kunskap om vilka typer av växtmaterial som är motståndskraftigt för ett torrare klimat.

Vid större investeringar och reinvesteringar ser förvaltningen det som fördelaktigt om det fanns möjlighet att föra över medel till nästkommande år för att bättre utnyttja investeringsmedlen. Det kan i dagsläget vara svårt att hålla tidplan, eftersom oförutsedda hinder ofta inträffar. Okända ledningar, arkeologiska fynd och markföroreningar kan påträffas, vilket kraftigt påverkar projektets genomförande och tidplan. Att ansökningarna görs årsvis medför att det är svårt att planera för större klimat- och trygghetsprojekt som sträcker sig över flera år, och som skulle kunna generera större nytta för invånarna. Medel för

mindre investeringar (nycklade medel) bör också kunna användas för att säkerställa att större investeringsprojekt och reinvesteringar (centrala medel) kan slutföras om hinder och förseningar uppstår. Ovanstående utmaningar gäller även för projekt inom ramen för trygghetsskapande åtgärder och klimatinvesteringar.

Prioriteringar

- Samverka med andra förvaltningar i arbetet med strategiska park- och stadsmiljöfrågor
- Synliggör och förstärk ekosystemtjänsterna i parker och grönområden
- Möt kommande klimatförändringar genom att tillvarata och öka parkernas kapacitet att omhänderta dagvatten
- Beakta tillgänglighet i varje parkupprustning
- Identifiera platser som upplevs som otrygga och genomför trygghetsåtgärder
- Ge medborgarna möjlighet att odla eller ta hand om en plantering i allmän park för att skapa delaktighet, trygghet och social hållbarhet i ett område

2.7 Ekonomiskt bistånd

Kungsholmen har en låg andel hushåll med ekonomiskt bistånd i jämförelse med andra stadsdelsförvaltningar. De kungsholmsbor som idag uppbär ekonomiskt bistånd består av tre huvudkategorier; arbetslösa, sjukskrivna utan ersättning samt personer med socialmedicinska arbetshinder. Antalet försörjningsstödstagare som är arbetslösa har minskat de sista åren. Gruppen med socialmedicinska arbetshinder har varit relativt stabil medan gruppen sjukskrivna utan sjukpenning har ökat. Under 2020 kommer arbetssätten att utvecklas för att bättre kunna stödja dessa målgrupper.

Antalet biståndstagare och kostnaderna för ekonomiskt bistånd kommer troligtvis att öka de kommande åren. Ökningen beror främst på ensamkommande ungdomar som aktualiseras på försörjningsstödsenheten och på nyanlända personer som efter avslutat etableringsprogram saknar egen försörjning eller som på grund av olika försörjningshinder inte kan delta i etableringsprogrammet. Det blir allt vanligare att de som söker ekonomiskt bistånd befinner sig i osäkra boendeförhållanden vilket ger högre försörjningsstöds-kostnader. Arbetet med denna fråga är ett prioriterat område.

Antalet bidragstagande barnfamiljer och antalet barn i bidragshushåll har minskat de senaste åren. De flesta barnfamiljerna består idag av nyanlända familjer som har svårt att etablera sig på bostadsmarknaden. En grupp som också kommer att öka är anknytningsfamiljer som ansluter till en tidigare ensamkommande ungdom. Efter januariöverenskommelsen får fler rätt till familjeåterförening och det är därför högprioriterat att ge råd, stöd och samhällsvägledning till dessa familjer för att hjälpa dem att finna varaktiga boendelösningar. Flera nyanlända familjer som idag bor på SHIS närmar sig slutet på den tillåtna boendetiden, under planperioden. Förvaltningen kommer därför att avdela en medarbetare för att arbeta med denna fråga.

Förvaltningen behöver följa upp implementeringen av barnkonventionen under planperioden.

Den 1 oktober 2019 började nya regler gälla för uthyrning av hyresrätt i andra hand. Reglerna för lägenhetsbyte ändras också. Förvaltningen bevakar utvecklingen.

Regeringen och dess samarbetspartier föreslår att socialtjänstlagen får ett tillägg i 4 kap 1 § SoL om att den enskilde vid behov ska delta i grundutbildning i svenska. Detta för att anses stå till arbetsmarknadens förfogande – en så kallad språkplikt. Lagändringen föreslås träda i kraft 1 januari 2021 och är nu ute på remiss. Det är osäkert vilka effekter detta kommer att få på det ekonomiska biståndet.

Prioriteringar

- Utveckla arbetet med hushåll som söker ekonomiskt bistånd och som befinner sig i osäkra boendeförhållanden
- Råd, stöd och samhällsvägledning till nyanlända familjer och anknytningsfamiljer

2.8 Arbetsmarknadsåtgärder

Andelen arbetslösa på Kungsholmen är låg och bedöms förbli låg under planperioden. En växande grupp i behov av arbetsmarknadsåtgärder är nyanlända som lämnat etableringsfasen och ännu inte är självförsörjande. Förvaltningen fortsätter att samverka med Jobbtorg och Arbetsmarknadsförvaltningen kring kommunala visstidsanställningar för de som står långt ifrån arbetsmarknaden. Minskade resurser till Arbetsmarknadsförvaltningen medför dock att Jobbtorgs möjligheter till insatser begränsas och detta påverkar i sin tur möjligheterna att komma vidare för personer med långvarigt försörjningsstöd. Ett arbete med att ta fram en lokal samverkansmodell för den myndighetsgemensamma samverkan kring personer som saknar sjukpenninggrundande inkomst pågår inom samordningsförbundet Finsam Stockholm.

Arbetsmarknadsförvaltningen har getts i uppdrag att ta fram en ny samverkansöverenskommelse mellan staden och Arbetsförmedlingen. Överenskommelsen ska ersätta tidigare överenskommelser. Den nya överenskommelsen ska omfatta samtliga målgrupper för samverkan och bland annat sätta ramarna för samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Jobbtorgen, stadsdelsförvaltningarna, socialförvaltningen och vuxenutbildningen. De förändrade förutsättningar som Arbetsförmedlingen har för sitt uppdrag och som minimerat tillgängligheten för både klienter och samarbetspartners, kommer med stor sannolikhet att påverka stadens arbete med personer långt ifrån arbetsmarknaden.

Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA) är den mest anpassningsbara anställningsformen och en framgångsrik arbetsmarknadsinsats för personer som står långt från arbetsmarknaden målgrupper. Förvaltningen kommer därför att intensifiera arbetet med att stödja personer med OSA-anställning att komma vidare till annan anställningsform för att på så sätt öka genomströmningen av platser. Anställningsstödet ”extratjänst” återinförs under 2020. Stödet har varit ekonomiskt gynnsamt för nämnden i jämförelse med andra stödformer.

Prioriteringar

- Framtagande av en lokal samverkansmodell för den myndighetsgemensamma samverkan kring personer som saknar sjukpenninggrundande inkomst
- Intensifierat arbetet med att stödja personer med OSA-anställning att komma vidare till annan anställningsform

3 Sammanfattande ekonomisk analys

Nämndens budgettram för åren 2021 och 2022 är i enlighet med plan i kommunfullmäktiges budget 2020. Nämndens plan för budget 2023 är lika som för 2022.

Driftbudget	2020	2021	2022	2023
Mnkr				
Kostnader	1 251,6	1 264,6	1 280,1	1 280,1
Intäkter	-44,2	-44,2	-44,2	-44,2
Summa driftbudget	1 207,4	1 220,4	1 235,9	1 235,9

Investeringsplan	2020	2021	2022	2023
Mnkr				
Stadsmiljö, investeringar i park och grönområden	14,2	13,2	13,2	13,2
Inventarier och maskiner	2,0	2,0	2,0	2,0
Summa investeringsplan	16,2	15,2	15,2	15,2

Nämndens nettobudget för driftverksamheten uppgår till 1 207,4 mnkr för 2020. Enligt kommunfullmäktiges budget för 2021 ökar budgeten till 1 220,4 mnkr till 1 235,9 mnkr för 2022. Plan 2023 är lika som för år 2022. Givet att pris- och löneökningar under de närmaste åren ökar med 2,0 procent per år kommer föreslagen plan att innebära krav på årliga kostnadseffektiviseringar mellan 20,0 och 30,0 mnkr under planperioden.

Kapitalkostnaderna bedöms i kommunfullmäktiges plan vara oförändrade under planperioden utifrån nuvarande investeringstakt för stadsmiljö. Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges plan för investeringsbudget till maskiner och inventarier är låg utifrån förväntat behov.

3.1 Drift

Under åren 2021-2023 beräknas kostnadsökningarna överstiga kommunfullmäktiges plan. Arbetet med att upprätthålla en ekonomi i balans med budget sker löpande med stöd av noggrann uppföljning av ekonomi, prestationer och nyckeltalsutveckling. Kostnadsökningarna medför krav på effektiviseringar inom samtliga verksamheter. Arbetet inriktas på kostnadssänkande insatser med bibehållen kvalitet, fortsatt minskning av sjukfrånvaron och effektivisering av lokalutnyttjande. Flera verksamhetsområden behöver fortsatt effektivisera och säkra sina arbetsprocesser genom digitala lösningar och välfärdsteknik. Under de närmaste åren fortsätter flera av stadens IT-stöd att utvecklas och förnyas. Ett exempel är att socialtjänstens och äldreomsorgens verksamheter inför ett nytt verksamhetssystem, Esset, som innebär nya och förändrade arbetssätt. Inledningsvis krävs utökade personalresurser men på sikt gynnas såväl medarbetare som medborgare.

Förskoleverksamhet

Antalet barn i förskoleåldern minskar ytterligare något fram till 2023 för att sedan öka.

Utvecklingen ser olika ut i delområdena på Kungsholmen. Förskolor avvecklas där barnantalet går ner. Samtidigt projekteras nya förskolor där det byggs nya bostäder. Avveckling innebär ökade kostnader för bortforsling av paviljonger, återställning av inredning och dubbla hyreskostnader under vissa perioder. Nyetablering innebär att hyresnivåerna ökar. Kommunfullmäktiges budgetmedel för att kompensera förskolor med hög hyra fortsätter justeras ner de kommande åren. Förändringen innebär att vissa delar av hyreskostnaden för nyetablerade förskolor inte kompenseras på samma sätt som tidigare. Förvaltningen arbetar med att effektivisera lokalanvändningen för att möta effekterna.

Under 2019 hade de kommunala förskolorna i genomsnitt ca 36 procent förskollärare. Då kommunfullmäktige sänkt målet för andelen förskollärare från 41 procent till 33 procent kommer förskolorna att anpassa sig till det. Förvaltningen ser inte att det behöver minska kvaliteten för barnen eftersom det även fortsatt kommer att finnas en förskollärare per avdelning/barngrupp. En minskning av andelen förskollärare leder till minskade personalkostnaderna för förskolorna vilket kompenserar att personalförsäkringsbeloppet ökade med en procent 2020.

Utifrån rådande ekonomiska förutsättningar ser förvaltningen att det kan bli svårt att uppfylla kommunfullmäktiges mål om 4,9 barn per personal i förskolan under planperioden.

Barn, kultur och fritid

Preventiva insatser som en familjecentral förväntas bidra till att på sikt minska antalet familjer som behöver ha kontakt med socialtjänsten. Initialt kommer det nya arbetssättet med öppen familjecentral att medföra ökade kostnader både i form av resurstilldelning och kompetenshöjande insatser. Ytterligare medel för utveckling kommer att sökas under planperioden.

Äldreomsorg

Antalet äldre förväntas öka med 1 975 personer fram till och med år 2023. Volymökningen kommer innebära ökande behov inom samtliga insatskategorier. För år 2019 var 3.8 procent av Kungsholmens äldre över 65 år beviljade vård- och omsorgsboende. Om andelen äldre som har behov av vård- och omsorgsboende är densamma över planperioden förväntas behovet av antalet platser på vård- och omsorgsboende öka med 77 platser, vilket motsvarar en kostnadsökning på 54 mnkr. Även behov av insatser för att stödja anhöriga kan ge ökade kostnader framför allt för dagverksamhet, avlastning och växelvård.

Med anledning av att fler äldre har valt Kungsholmens hemtjänst i egen regi behöver förvaltningen hyra ytterligare en lokal, gärna i den västra delen av stadsdelsområdet. När antalet äldre ökar är den öppna träfflokalen viktig för social gemenskap, information och att fånga upp behov. Ytterligare en träfflokal är nödvändig och kan med fördel samlokaliseras med hemtjänsten. Flera särskilda boenden har behov av förnyelse av inventarier vilket medför ökade kostnader.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Underskottet inom verksamhetsområdet är fortsatt i fokus. De fördelningsnycklar som gäller det fasta anslaget inom verksamhetsområdet bygger på fyra faktorer som grundar sig på beslut av Försäkringskassan eller Region Stockholm. Dessa faktorer speglar inte kommunens faktiska kostnader för målgruppen. Staden bör därför ta fram fördelningsnycklar som på ett bättre sätt tar hänsyn till faktiska förhållanden.

Det finns behov av boenden för både vuxna och ungdomar med komplexa behov; boenden som sällan finns inom befintliga avtal. Förvaltningen måste köpa platser till höga kostnader utanför avtal vilket påverkar en redan ansträngd budget. Demensboenden inom LSS saknas och förvaltningen kan inte verkställa beslut enligt LSS utan måste verkställa beslut enligt SoL och får på så vis inte kostnadstäckning för boendeinsatsen. Varje nämnd förhandlar idag var för sig med de privata utförarna utanför LOV. Om staden istället ansvarade för och samordnade denna typ av förhandlingar skulle den gemensamma kraften ge möjlighet till bättre avtal och en möjlighet att gemensamt sänka kostnaderna.

Utbyggnadstakten av bostäder för personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar ska öka enligt stadens budget. Förvaltningen planerar för nya service- och gruppboendestäder under planperioden. Det är samtidigt ett ekonomiskt risktagande att starta nya sådana bostäder. De planerade byggprojekten kommer att medföra ökade kostnader för förvaltningen bland annat för att ärendansvaret för inflyttade personer övergår till nämnden efter tre månader. Omkostnaderna för projekten är stora och förvaltningen får inte heller kompensation för de faktiska hyreskostnaderna. Förvaltningen föreslår att staden ser över ersättningssystemet för hyror för att öka incitamentet att bygga nya service- och gruppboendestäder.

Försäkringskassans restriktivare tolkning vid ny- och omprövning av ärenden om personlig assistans har medfört att vissa enskilda inte längre bedöms ha rätt till assistansersättning från Försäkringskassan. Istället kan de ansöka om insatser enligt LSS eller SoL som finansieras av kommunen. Detta kommer fortsatt få ekonomiska konsekvenser för verksamhetsområdet. Staden behöver se över ersättningssystemet även för denna målgrupp.

Kungsholmens stadsdelsområde är ett attraktivt område i Stockholms innerstad och många som tillhör LSS-personkrets söker sig hit från andra kommuner. Om en person som tillhör LSS-personkrets vill bosätta sig i en annan kommun ska kommunen efter den enskildes ansökan lämna förhandsbesked om rätten till insatser enligt LSS. De stadsdelsförvaltningar som ligger längre ut från stadens centrala delar får inte lika många ansökningar om förhandsbesked. Förvaltningen missgynnas därför av det nuvarande systemet när den enskilde ansöker direkt till en stadsdel istället för till Stockholms stad som en kommun. Risken för att kostnaderna för insatser som beviljats via förhandsbesked belastar vissa av stadens stadsdelsförvaltningar mer än andra minimeras om staden istället centraliserade hanteringen av förhandsbesked och fördelade dessa jämnt mellan stadens stadsdelar.

Fortsatt ökande kostnader för turbundna resor är en stor utmaning. De galopperande kostnaderna efter de senaste upphandlingarna är inte rimliga. Resorna belastar idag det fasta anslaget trots att de alltid är kopplade till nivåbedömda LSS-insatser. Det vore därför en lösning om anslag avseende persontransporter fördelades via det rörliga anslaget.

Vissa renoverings- och anpassningsbehov finns i äldre grupp- och serviceboendestäder och i daglig verksamhets lokaler. Vissa samlokaliseringar behövs göras för att få större kostnadseffektivitet.

Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Individ och familjeomsorgen står inför stora ekonomiska utmaningar de närmaste åren. Samverkan behöver utvecklas och förvaltningen behöver kontinuerligt se över placeringskedjan för att i alla lägen erbjuda rätt insatser. Genom tidiga insatser som involverar barnet eller den unges eget nätverk kan även vissa placeringar förebyggas. Arbetssättet kräver

resurser initialt men förväntas på sikt minska kostnaderna för insatser till barn, unga och deras familjer.

Målgruppen ungdomar med skolsociala problem är en fortsatt utmaning. För att öka barns möjligheter att klara målen i skolan kommer förvaltningen, med stöd av externa medel, att rekrytera en skolsocionom.

Flertalet av de ensamkommande ungdomarna som kom under 2016 kommer under de närmaste åren att fylla 18 år. För förvaltningen är utmaningen att stötta dessa ungdomars etablering i samhället så att de kan hitta egen bostad och få egen försörjning. Det finns en oro för hur detta ska lösas och vilka ekonomiska konsekvenser det får i form av ökat antal bidragshushåll.

Det senaste året har förvaltningen tagit emot fler ensamkommande kvotbarn som redan vid ankomst till Sverige har uppehållstillstånd och således uppbär samma rättigheter som alla andra invånare. Prognosen för antalet ensamkommande kvotbarn under kommande åren är fortfarande osäker. Förvaltningen följer utvecklingen och anpassar sin verksamhet utifrån behovet.

Förvaltningen ska satsa mer på egen öppenvård inom vuxenvården för att minska på de externa placeringarna. Under planperioden kommer förslaget till en ny socialtjänstlag. Konsekvenserna av detta är svåra att överblicka i dagsläget.

Stadsmiljö

Genom den stadsgemensamma satsningen på reinvesteringar förlängs parkanläggningarnas livslängd. I ett längre perspektiv kan det vara mer ekonomiskt att se över driftbudgeten för att minska framtida behov av reinvesteringar. Den verkliga kostnaden för de driftinsatser som krävs för att parkerna ska uppnå god kvalitet utifrån uppställda mål behöver tas fram. Differensen mellan driftbudget och resultatet av en sådan driftskostnadsanalys är ett mått på det framtida reinvesteringsbehovet. När staden växer och nya parker byggs, ökar också behovet av skötselinsatser, men med det gällande fördelningsystemet ökar inte medlen för skötsel när nya parker tillkommer. Nya parker innehåller dessutom ofta dyra anläggningar att sköta.

Budget för stadsmiljö tilldelas genom en fördelningsmodell som har flera andra brister. Den tar inte hänsyn till besökare i stadsdelsområdet om de inte bor eller har sin sysselsättning där. Parkerna har ett stort antal dagsbesökare som inte inkluderas i denna modell, till exempel skolelever, förskolebarn, turister och spontanbesökare. Parkernas driftbudget behöver motsvara behovet av underhåll, som är en följd av det ökande besökstrycket. Därför bör fördelningsnyckeln för stadsmiljö ses över.

Förvaltningen har höga kostnader för att sanera från bosättningar i parker och på förskolegårdar. Förvaltningen förutsätter att kostnaderna också fortsättningsvis täcks centralt.

Utmaningar kopplat till klimatförändringar kommer på sikt innebära ökade kostnader. Planering och åtgärder för att kunna möta både långa torrperioder och skyfall är kostnadsdrivande.

3.2 Investeringar

I flerårsbudgeten ska nämnden besluta om stadsmiljöinvesteringar som nämnden anser är prioriterade för planperioden. Investeringar planeras i Signalparken, Polishusparken, Rålambshovsparken och Vängåvan samt i Rinmansgården och Jaktvarvsgården; två av fem gårdar längs Norrmälarstrand. För investeringsmedel fördelade genom fördelningsnyckeln genomförs mindre parkupprustningar inom stadsdelsområdet. Investeringsönskemålen redovisas i bilagor.

4 Lokalförsörjningsplan

Lokalförsörjningsplanen är ett styrdokument för respektive nämnds lång- och kortsiktiga arbete med lokalplanering och sammanställer nämndens totala behov av lokaler. Inom staden tas även andra planeringsdokument fram rörande försörjning av lokaler och bostäder som äldreboendeplanen och boendeplan för särskilt boende för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL. Dessa planer har en särskild beslutsordning och redovisas inte i lokalförsörjningsplanen. Även försöks- och träningslägenheter, HVB-hem med mera är undantagna. Lokalförsörjningsplanen detta år hanterar således inga bostäder utan endast lokaler.

4.1 Inledning

Den planerade byggnationen av nya bostäder på Kungsholmen, i Stadshagen, Kristineberg och på Lilla Essingen leder till ett ökat behov av förskolor. Utvecklingen i dessa områden följs noggrant och i nära samarbete med andra förvaltningar. För att säkra tillgången och möta behoven av nya förskolor samarbetar förvaltningen med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret redan när markanvisning sker och när exploateringsavtal skrivs med olika byggherrar. Planering av ett flertal nya förskolor har initierats för att tillgodose behovet av förskoleplatser i de områden där nya bostäder byggs. De förskoleplatser som tillskapas i stadsutvecklingsområdena följer stadens direktiv om behov av 25 nya förskoleplatser per 100 nybyggda bostäder.

4.2 Pedagogisk verksamhet

4.2.1 Nuläge 31 januari 2020

Förvaltningen har i dag 32 kommunala förskolor inom stadsdelsområdet. Merparten av dessa hyrs in från bostadsrättsföreningar. Lokalerna är i gott skick och underhålls kontinuerligt. De lokaler som nämnden hyr av SISAB har genomgått omfattande renoveringar både av lokalerna och gårdarna de senaste åren.

Under 2020 kommer förvaltningen att avveckla två förskolepaviljonger med totalt 80 platser.

Verksamheten i förskolan Hagen bedrivs i en paviljong med tidsbegränsat bygglov och marklov som upphör i samband med att nybyggnation påbörjas enligt detaljplanen för Stadshagen. Lokalbehovet tillgodoses genom att verksamheten flyttas till en befintlig förskolelokal där utrymme finns.

Förskolan Lilla Björnen på Lagerlöfsgatan 5 består av en permanent byggnad och en

paviljong vars tidsbegränsade bygglov upphör. Behovet av förskoleplatser tillgodoses genom att platser tillskapas i den permanenta byggnaden.

Avvecklingen av paviljongerna kommer att kosta nämnden cirka 2 Mkr för bortforsling av paviljonger, återställning av inredning och mark.

Habiliteringsverksamheternas lokal i Skarpnäck kommer att avvecklas under 2020, då verksamheten integreras i de befintliga lokalerna vid Stadshagen.

4.2.2 Planering av lokaler för år 2021-2030 (första planeringsperioden)

Planerade lokalförändringar under den första planeringsperioden

På Stora Essingen, Essingeskolans skolgård, planeras en ny förskola med sex avdelningar. Målsättningen är att förskolan ska vara klar för inflyttning i augusti 2021. I samband med att den nya förskolan blir klar kommer förskolan Galaxen och förskolan Vängåvan att flyttas dit. Den ena verksamheten vars paviljong har ett tidsbegränsade bygglov som går ut och den andra verksamheten som är belägen i samma område där den nya förskolan byggs. Förskolan på Stora Essingen har en hyresgenererande projektutgift på 59 mnkr kronor vilket ger en årshyra på 2,9 mnkr.

I Primusområdet på Lilla Essingen planeras en förskola med åtta avdelningar för att tillgodose behovet av förskoleplatser i samband med att nya bostäder byggs. Förskolan på Lilla Essingen har en hyresgenererande projektutgift på 61 mnkr vilket ger en årshyra på 3,6 mnkr.

I takt med att nya förskolor byggs i stadsutvecklingsområdena Stadshagen, Kristineberg och även Tegelbruket 4 (Sankt Eriks ögonsjukhus) ses det totala lokalbeståndet över för att möta förändringar i behovet av förskoleplatser. Förvaltningen kommer att avveckla mindre förskolor i delområden där barnantalet minskar till förmån för de större mer kostnadseffektiva förskolor som byggs.

4.2.3 Långsiktig planering av behovet av lokaler mellan år 2031-2040 (andra planeringsperioden)

Lokalbehov under den andra planeringsperioden

Behovet av förskoleplatser kommer att minska den andra planperioden. Enligt stadens prognos förväntas antalet förskolebarn i kommunal förskola minska från 4196 barn år 2031 till 3 744 barn år 2040. Det innebär att lokalbehovet minskar med 452 platser.

Planerade lokalförändringar under den andra planeringsperioden

Stadsdelsförvaltningen kommer uppskattningsvis att behöva avveckla 7-8 kommunala förskolor under den andra planperioden vilket motsvarar cirka 450 platser.

4.2.4 Enskilt driven förskola eller fristående skola

Nuläge 31 januari 2020

Förvaltningen har fått information från utbildningsförvaltningen om att en fristående

huvudman ansökt om att starta en förskola med 50 platser under 2020. I övrigt känner förvaltningen inte till några utökningar av fristående förskolor i stadsdelsnämndsområdet.

Lokalförändringar enskilt driven förskola eller fristående skola

Stadsdelsförvaltningen har ingen information om hur de fristående huvudmännen avser att utöka eller minska sin verksamhet. Det är utbildningsnämnden som ansvarar för att ge tillstånd till fristående förskolor.

4.3 Annan kommunal verksamhet

4.3.1 Nuläge 31 januari 2020

Förvaltningen flyttade sin administration till nuvarande lokaler på Lindhagensgatan 76 år 2014 och utökade med ytterligare lokaler på Lindhagensgatan 74 i juni 2017. Dessutom finns idag administrativa lokaler på Västerbroplan 3. Totalytan för dessa lokaler är 3 176 kvm och bedöms tillgodose behovet av administrativa lokaler för förvaltningen.

4.3.2 Lokalbehov för annan kommunal verksamhet

Planerade lokalförändringar för år 2021-2030 (första planeringsperioden)

Behovet av lokalen för administration, som idag finns på Stadshagsplan 1, bör av kostnadsskäl tillgodoses i andra befintliga lokaler. Lokalen är uppsagd och kommer att lämnas 2020-09-30.

Alströmergatan 6 är uppsagd och kommer att lämnas 2020-12-01. Verksamhetens lokalbehov bedöms kunna tillgodoses på annat sätt.

Den lokal som idag används för rehabilitering, sysselsättning på Sankt Göransgatan 126, är inte ändamålsenlig för målgruppen och därför undersöks andra alternativ. Lokalen är uppsagd och kommer att lämnas 2020-12-31. Lokalbehovet för verksamheten är under utredning. Om lokalbehovet inte kan tillgodoses i nämndens befintliga lokaler kommer utbudet hos andra förvaltningar och externa fastighetsägare att undersökas.

Kostnaden för lokalen på Sankt Göransgatan 92 har ökat drastiskt och därför undersöks andra alternativ. Lokalen kan sägas upp tidigast 2022-09-30. Om möjligt överläts lokalen tidigare till annan hyresgäst.

4.4 Övrigt

4.4.1 Bedömd hyreskostnadsutveckling

Hyreskostnaderna bedöms generellt öka med 2 procent per år under planeringsperioderna. Kostnader med 2,9 mnkr respektive 3,6 mnkr per år tillkommer när de nya förskolorna som byggs på Stora Essingen och i Primusområdet på Lilla Essingen är färdiga för att tas i bruk. För de nya förskolorna i stadsutvecklingsområdena som ännu inte är hyressatta bedöms kostnaden bli 30 per barn och år.

Hyreskostnaderna för de lokaler som avvecklas upphör i samband med att avtalstiden upphör.

4.4.2 Samverkan

Förvaltningen hyr ut lokaler till personalstrategiska avdelningen på stadsledningskontoret på en förskola. Förvaltningen har också en dialog med utbildningsförvaltningen om samverkan kring förskole- och skollokaler kring Konradsbergsområdet. Då förskoleverksamheten avvecklar lokaler under planperioden ges också möjlighet för socialtjänsten och äldreomsorgen att ta över dessa.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn

ANN-CHRISTINE,HANSSON

Datum

2020-04-01